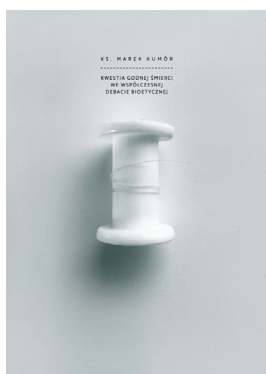

ANDRZEJ DERDZIUK OFMCap

DOI: <https://doi.org/10.18290/rt22693.9>

PRAWO DO GODNEJ ŚMIERCI

Ks. Marek Kumór. *Kwestia godnej śmierci we współczesnej debacie bioetycznej*. Kraków: Wydawnictwo Benedyktynów Tyniec, 2020, ss. 281. ISBN: 978-83-8205-039-4.

Współczesne pomieszanie pojęć w zakresie ochrony życia i zdrowia sprzyja manipulacji przez media, które powtarzają stwierdzenia mające na celu przekonywanie niezorientowanych ludzi do przyjęcia mentalności przeciwnej życiu. Postęp kultury śmierci szerzy się przez brak odpowiedniej reakcji środowisk *pro life*, które nie zawsze mają wystarczająco dużo możliwości porządkowania znaczeń podstawowych terminów używanych w dyskusjach bioetycznych. Dlatego wyrazem gotowości do służenia Ewangelii życia winno być włączenie się w debatę na temat godności i świętości życia z dobrym przygotowaniem metodologicznym, opartym na solidnej wiedzy i właściwym wyczuciu mentalności społecznej.

Praca ks. dra Marka Kumóra podejmuje temat niezwykle ważny i interesujący, choć niekiedy spychany na margines zainteresowań teologów. Zagadnienie prawa do godnej śmierci jest złożone z komponentów biologicznych, społecznych, prawnych, psychologicznych oraz duchowych i religijnych. Każdy z tych aspektów domaga się gruntownego przebadania i wnikliwej analizy, która weźmie pod uwagę wzajemne zależności i uwarunkowania we współczesnej kulturze. Wielowątkowe potraktowanie tematu stanowi o walorze pracy, która posiadając interdyscyplinarny charakter, zachowuje

Prof. dr hab. ANDRZEJ DERDZIUK OFMCap – Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Wydział Teologii, Instytut Nauk Teologicznych, Katedra Bioetyki Teologicznej; adres do korespondencji: Al. Raławickie 14, 20-950 Lublin; e-mail: andrzej.derdziuk@kul.pl; ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4678-726X>.

właściwe teologii moralnej uwrażliwienie na ukazanie tej rzeczywistości w aspekcie dobra i zła oraz formułuje powinności określonych osób i grup społecznych.

Książka, stanowiąca zmienioną wersję rozprawy doktorskiej moralisty z Sandomierza, została wydana przez Wydawnictwo Benedyktynów w Tyńcu. Praca składa się z ośmiu rozdziałów. Pierwszy z nich jest poświęcony prezentacji historii rozumienia eutanazji. Kolejną kwestią jest ukazanie eutanazji jako próby ucieczki od cierpienia. Autor przytacza też argumentację różnych stron w debacie na temat prawa do śmierci. Ponadto opisuje praktykę opieki paliatywnej i wskazuje na wagę troski o zapewnienie pomocy duchowej. Omawiając prawa człowieka w zakresie opieki paliatywnej, zwraca uwagę na potrzebę docenienia osobowej godności pacjenta. Ostatnim zagadnieniem podjętym w pracy jest godziwość rezygnacji z uporczywej terapii. Referując zarówno poglądy zwolenników eutanazji, jak i prezentując stanowisko Kościoła, ks. Kumór precyzyjnie wskazuje warunki rezygnacji z podejmowania i kontynuowania uporczywej terapii, biorąc pod uwagę stan wegetatywny pacjenta i kliniczne przypadki nieuniknionej śmierci.

Dogłębne analizy wieloaspektowej rzeczywistości cierpienia, umierania i śmierci uwzględniają różne punkty widzenia, zachowując przy tym spojrzenie na nie oczyma teologa. Autor panuje nad narracją i, łącząc w pracy różne wątki, wpisuje je w logiczny schemat naświetlania różnych kwestii, które tworzą jeden wieloraki nurt problematyki tanatologicznej. Zagadnienie podjęte w pracy jest bowiem nie tylko aktualne i ważne, ale też w sposób szczególny konieczne do głębszego rozważenia. Toczące się dyskusje w literaturze naukowej i mediach ujawniają zamęt w tej dziedzinie i stają się źródłem wielu nieporozumień z powodu różnego rozumienia niektórych rzeczywistości. Staranie o jasne wyjaśnianie pojęć i precyzyjną terminologię oraz ukazywanie tych rzeczywistości we właściwym kontekście czyni zamierzenie badawcze ks. Marka Kumóra adekwatnym do oczekiwań rzetelnego ujęcia współczesnej debaty. Autor potrafi łączyć bezstronną narrację fenomenu cierpienia, śmierci i umierania z polemicznym zaangażowaniem, prezentującym nauczanie Kościoła oparte na Objawieniu, wsparte solidnymi argumentami naukowymi i potwierdzone doświadczeniem ludzkiej egzystencji.

Język rozprawy ukazuje erudycję i znajomość tematu przez Autora, który wartko posługuje się słowem i potrafi w prosty sposób przybliżyć złożoną rzeczywistość. Pełna humanizmu i wyrozumiałości narracja trudnych zagadnień ujawnia dogłębne zrozumienie przez Autora kwestii fundamentalnej wartości życia ludzkiego, które jest wpisane w odwieczny plan miłości Bożej.

Po przeczytaniu całej książki jej uważny czytelnik ma całościowy obraz rzeczywistości umierania i śmierci oraz zyskuje wieloaspektowy ogląd wyzwań moralnych, które jawią się w tej perspektywie. Interdyscyplinarność rozważań stanowi istotny walor publikacji, która odchodzi od redukcjonistycznej wizji procesu umierania, starając się ukazać go od strony biologicznej, socjologicznej, psychologicznej, prawnej i teologicznej.

Ks. Marek Kumór jawi się jako wnikliwy badacz i otwarty na kontrargumenty polemista, który przejrzyście referuje przebieg dyskusji bioetycznej i jasno formułuje swoje stanowisko zgodne z nauczaniem Kościoła. Odróżniając prawo do śmierci od prawa do godnej śmierci, dokładnie analizuje poszczególne aspekty złożonego zagadnienia ludzkiego przemijania i dokonuje właściwych rozróżnień, prowadzących do wyraźnego sformułowania postulatów wskazujących formę zaangażowania się na rzecz Ewangelii życia. Książka może być użyteczna dla lekarzy i innych pracowników służby zdrowia oraz dla wszystkich, którzy interesują się problematyką tanatologiczną.

ANDRZEJ DERDZIUK OFMCap

DOI: <https://doi.org/10.18290/rt22693.10>

NIEROZERWALNOŚĆ MAŁŻEŃSTWA

Ks. Konrad Glombik. *Sakramentalne uzasadnienie nierozzerwalności małżeństwa. Podstawy, tradycja, kontrowersje*. Opole: Redakcja Wydawnictw Wydziału Teologicznego UO, 2021, ss. 460. ISBN: 978-83-65860-75-0. Opolska Biblioteka Teologiczna 175.

Kwestie sakramentalności małżeństwa w kontekście uzasadnienia jego nierozzerwalności wymagają dzisiaj pogłębienia teologicznego oraz znalezienia nowego języka. W zmieniającym się bowiem świecie nastąpiło spłycenie pojmowania misji małżeństwa, które nie jest już rozumiane jako wzniosłe powołanie obdarzone przez Boga godnością sakramentalnego znaku miłości Chrystusa i Kościoła. Sprowadzanie małżeństwa do instytucji zabezpieczającej ludzkie pragnienie bezpieczeństwa i zażywania przyjemności nie tylko zaciemnia zamiar Boży, ale też nie pozwala małżonkom otworzyć się na ubogacający dar łaski sakramentu.

Dlatego z zadowoleniem trzeba przyjąć książkę ks. Konrada Glombika, profesora teologii moralnej z Uniwersytetu Opolskiego, który już wcześniej dał się poznać

Prof. dr hab. ANDRZEJ DERDZIUK OFMCap – Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Wydział Teologii, Instytut Nauk Teologicznych, Katedra Bioetyki Teologicznej; adres do korespondencji: Al. Raławickie 14, 20-950 Lublin; e-mail: andrzej.derdziuk@kul.pl; ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4678-726X>.